Leto X. V Celju, dne 8. junija l. 1900. Štev. 44.

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krone, za četrt leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravništvu „Domovine" v Celju.

Ali je še Gradec naše glavno mesto?

Zaplenjeno!

Tudi letošnje binkoštne praznike so se znašli v Avstriji nezadovoljni nemški elementi v „najbolj nemškem" Gradcu. Proslavljali so na svoj način 20letnico nemškega „Schulverein a". Vkljub vsemu zavijanju vé dandanes vsak otrok, da je namen temu društvu politično agitacijski, razširjanje nemškega naraščaja med Slovani in utrjevanje velikonemških misli.

To je najbolj pokazala letošnja „proslava" 20letnice. Kakor v zasmeh je stala v zborovalni dvorani soba našega cesarja, vpričo katere se je pela hvala Nemčiji, Bismarcku, Lutru itd. Javna poslopja, a to c. kr. zavodi so pokazali svoje somišljenje z frankfurtarskimi zastavami. C. kr. vseučilišče je bilo zastopano po svojih dekanih.

Zaplenjeno!

Prvi govornik, nek dr. Weitlof, je slavil društvo „Schulverein" kot politično društvo, dasi je politika iz društvenih pravil izključena. Rekel je, da je to ter zveza z Nemčijo za Nemce — „Herzensangelegenheit" in kdo bi si upal ugovarjati „srčnim potrebam avstrijskih Nemcev"? Tudi vladni zastopnik na zborovanju ni imel nič proti temu, da se prekoraka meja pravil. Govornik je povdarjal srečno naključje, da je „Schulverein" ravno toliko star kakor avstrijsko nemška zveza. Le povedal ni, ali se je „Schulverein" ustanovil zaradi zveze, ali pa zveza zaradi „Schulvereina". Nekaj zajednega pa vendar imata. Opeval je nadalje obisk našega cesarja v Berolinu, ki mu je takorekoč poroštvo, da se stremljenje avstrijskih Nemcev po zbližanju Prusiji odobrava.

Blagajnikovo poročilo je povedalo, da so se podelile obresti 64.000 gld. učiteljem nemške narodnosti in nemškega mišljenja. V dvajsetih letih svojega obstoja izdalo je društvo 4,000.000 gld. Koliko slovanskih dušic so za to visoko vsoto pokupili! Vendar je moral blagajnik povedati, da zanimanje za društvo pojema, kajti med letom so zgubili dve šoli s šest razredi. Na novo pa niso že dve leti ustanovili nobene šole. Tudi otroška vrteca sta med letom dva zaspala.

Na Štajarskem je zdržavalo društvo šole v Ormožu, Konjicah, Vojniku, Ljutomeru, Brežicah, Rogatcu, Laškem, Sevnici, Slatini in Št. Ilju. Podpiralo pa je 14 šol, med temi v Marenbergu s 24.000 kronami. V svoj političen govor je vpletal poročevalec zahtevano ruščino za ljubljansko realko, železno trgovino „Merkur" v Celju, sploh vse, kar jemlje Nemcem mirno spanje, naj si tudi nima s šolstvom ničesar opraviti.

Menda v imenu spodnještajarskih Slovencev se je zahvaljeval šentiljski Pistor.

Društvena pravila so se v toliko dopolnila, da so se sprejele pruske barve za društvene znake.

Potem je prišla edina pristna germanska točka dnevnega reda: neizmerno popivanje. In ko so se omračili duhovi, vzdigali in stiskali so razni govorniki pesti ter grozili Slovanom z „ognjem in mečem". Nek dr. vitez Planner je kričal, da se Nemcem ne krči le srce pri pogledu na slovanske sosede, temveč krči se jim tudi pest, ki grabi ročaj pri meču, da bi predrzne vsiljence zdrobili. Potem je nadaljeval z ginljivem zdihovanjem, da je naloga Nemcev tesno spojiti vse, kar je daleč na severu, kjer črnorudeči-rumeni stebri tako prijazno pozdravljajo v bratsko deželo, čez katere (stebre) gledamo tako neskončnim veseljem v srcu. (Meglenemu vitezu so se najbrže že gibali stebri in — stene pred očmi).

Še bolj se je razkačil poslanec Gross, ki je nazival Slovence in Čehe „freche Brut".

Zaplenjeno!

Narodnostna borba v Avstriji.

Govoreč o nemški propagandi v Avstriji opozarja petrograjski list „Novoe Vremja" na zgorajšnjo knjižuro Karla Schwarzenberga, čegar visoki ugled se upošteva tako v Avstriji kakor v Nemčiji. Ta knjižura ima naslov: „More li se avstro-ogrska vojska osvoboditi vpliva narodnostne borbe?" Ona spada v vrsto izdanj pod

LISTEK.

II. Na vozu.

(Hrvaški spisal J. E. Tomić, poslov. Silvester.)

(Konec.)

Nevoljen utihne sicer gospodar, a ni se dal prepričati.

Pravniku bil je ta prepir siten. Zato vstane, zgrabi čašo in napije danes že četrtokrat hrvaškemu prijateljstvu in bratski ljubezni. Čaše trčijo in zazvone, pravnik pa s hripavim glasom zapoje najljubšo Svojtičevo pesmico: „Bili so prej rešetari itd.", vedoč, da bode posebno ž njo gospodarju ustregel in ga pripravil k dobri volji.

Svojtič se kot gospodar zahvali za zdravico, izpije polno čašo in ko se to večkrat zgodi, čuti kmalu, da ima glavo že nad mero polno in jo že komaj drži na ramenih. Začne kimati, oči se mu jamejo zapirati in neka posebna omotica spopade ga tako, da se mu dozdeva, kakor bi mu vsi možgani hoteli na očeh izskočiti. Uvidši, da mu ni več ostati, zgrabi se trdno za mizo in vstane; pazeč na vsak korak odstrani se počasi iz sobe ven na dvorišče, ravnotak, kakor je bil rad doma oblečen, namreč v pačnih na nogah in nočni, živo pisani suknji.

Vsled posebno težavne in počasne hoje oživi pri njegovem prihodu vse na dvorišču. Lastavice začnejo letati okoli krova, perutnina se oglaša in tudi v hlevu ni vse mirno, iz katerega se še kočijaž Miško priklati, a koj zopet vrne. Posamezna jedrnata kletvica, ki se je tu in tam slišala iz hleva, oznanjala je, kako se Miško pogovarja s svojimi nemirnimi rejenci konji. Sredi dvorišča stal je voz poln sena, katero je bilo že prodano nekemu posestniku ne daleč od Stenjevca in ki se mora že jutri od peljati. Gospod Svojtič začne se rekoliko sprehajati iu dihati čisti zrak. Oh, kako mu deje dobro! Ali glava je preveč omočena, preveč zaspana in — v hiši ni miru: zbudili bi ga gosti. Ker je imel navado, da se je vsekdar, kadar je bil preveč vinjen, skril pred svojimi gosti, zato se tudi danes odloči, to storiti. Ali kam hoče drugam kot tukaj gor in hajd — vzpne se na voz. Oj, kako je na njem prijetno in krasno! Sveže seno, dišeč kot najduhtečejše rožice, to je uživanje! Gospod Svojtič se nekoliko stegne, položi desno roko pod glavo, v kateri se mu začne zibati in zaspi — zaspi — nem kakor blazina, na katero je ravno hrbet položil.

Spavaj mirno, gospod Janko, in sanjaj najslajše sanje.

Iz hiše bilo je še vedno slišati žvenketanje čaš. Slišal se je še tudi včasi pravnikov glas, kateri je začel popevati to ali ono pesmico, a je vsekdar kmalu ponehal: glas ga je jel zapuščati in drugi navzoči tudi niso bili več zmožni pomagati.

„Hej, Janko, hej, gospod Svojtič!" oglasil se je zdaj eden, zdaj drugi na pragu, kajti družba je bila opazila, da ni več hišnega gospodarja pri mizi. Sumljiva stvar! V sobah ga ni, kam se je torej djal? Toda gospodinja znala je kmalu goste pomiriti, rekoč, da je gospodarjeva slaba navada skriti se pred gosti, kadar ga ima dovolj „pod kapo". Pili so še torej naprej, Janko pa je mirno spaval na vozu. Bilo je že skoraj svitlo jutro, ko so se napravili pivci na pot. Gospa Svojtičeva šla je iskat svojega moža, pa ker ga ni nikjer in je ona že silno zaspana, gre k počitku, uverjena, da si je on gotovo kako dobro skrivališče izbral. No in ko se bo naspal, bode kakor po navadi sam prišel. — — — —

Solnce stalo je že precej visoko na nebesnem oboku. Bilo je že okoli osme ure zjutraj. Po cesti med Zagrebom in Stenjevcem pomiče se voz sena — vlečeta ga dva Svojtičeva rjavca, katera vodi kočijaž Miško, kadeč iz svoje kratke pipe. A kaj za vraga je ono gori vrh voza, pi-

splošnim naslovom: „Borba za Germanstvo“, ki izhajajo v Monakovem in s katerimi se širi nemška propaganda. Čitalec te knjižure opaža, da Schwarzenberg sovraži Mažare ravnotako kakor Slovane. Po svoji vsebini bi morala knjižura nositi naslov: „Bode li se obdržalo nemško gospodarstvo v avstrijski vojski vkljub napora slovanske večine?“ Knjižura se ne loteva mnogih slabih strani avstrijske vojske. Ona n. pr. ne omenja, da je izmed 26.000 častnikov 2500 Židov, da je gotovo ves glavni štab poln Židov in da se nahaja intendantura tudi v židovskih rokah. To so oni, ki so v vojni leta 1859 prodali sovražniku zalogo živil, ki je bila lastni vojski namenjena. Takrat je Žid Mojzes Basevi srečno utekel dobro poplačan od svojega neprijatelja svoje dozdevne domovine. Schwarzenberg to zamolči, on šteje Žide med Nemce, trdeč, da sestavljajo Nemci tretjino cele vojske. Vendar pa priznava, da obstoji od leta 1848 edino sredstvo, da se obdrži v pokorščini razne narodnosti v Avstriji, v tem, da zavzemajo Poljaki italijanske pokrajine, Italijani Češko, Čehi Ogrsko itd. Vendar pa je leta 1848 mnogo bataljonov v Italiji uskočilo k sovražnikom, in splošno je 30.000, t. j. tretjina vojske, prelomivši prisego, naše prapore ostavila. To leto se je v Schwechatu blizu Dunaja nena doma vojska spuntala, ker se je njena narodnost zatirala, in 60.000 vojakov z generali in štabom na čelu niso hoteli dunajske vlade braniti.

Potem nadaljuje Schwarzenberg: „Simpatije Čehov in Jugoslovanov do Rusije, ki žive na Kranjskem, Koroškem, (na Štajarskem jih ne vidi), Hrvaškem, v Slavoniji in v srbskih delih Ogrske, pojavile so se v polni luči leta 1854. Ko se je vojska zbirala v Galiciji, niso polki iz imenovanih pokrajin prikrivali svojih čustev ne oziraje se na to, da so že bili na meji.“

Ako nam leta 1854 Avstrija ni napovedala vojne — pravi petrograjski list — se nimamo toliko vplivu Pruske zahvaliti, kolikor okolnosti, da so simpatije večje polovice avstrijske vojske bile na naši strani.

Schwarzenberg piše dalje: „Od 61.000 vojakov, se jih je samo 12.000 udeležilo bitke pri Magenti. Ta čas, ko je doživela Avstrija poraze v Italiji, bilo je v obmejnih krajih v Hrvatski razmerje do vlade tako neprijateljsko, da so se celo častniki javno zavzemali za Rusijo. V starih krajih Slavonije in Hrvaške je sam upravitelj izzivljal take manifestacije. Ljudstvo in vojaki so z blagoslovom pravoslavne cerkve slavili veliko slovansko carevino. Da se oslabi struja v Dalmaciji in Galiciji trebalo je zamenjati slovansko vojsko, ki je bila v tamošnjih posadkah, z nemškimi in mažarskimi polki.“

Schwarzenberg omenja, da se je leta 1866 od 26. do 30. junija „predalo v plen 40.000 vojakov, od katerih ni bil niti eden ranjen.“ Pri Kraljevem Gradcu se je na isti način predalo 18.000 vojakov. Za bitke pri Aschaffenburgu prešli so italijanski polki z godbo na čelu na stran sovražnikov. V Gornji Šleziji se je s pomočjo ubežnikov obrazovala mažarska legija pod poveljstvom Klapke, ki je bil pripravljen polastiti se vlade v svoji domovini (ogrski).“

Schwarzenberg pripoveduje prizore iz manevra 1885 na Češkem, „kjer ni edna stranka druge razumela“. Še značilnejši slučaji so se dogodili leta 1897 v pričo cesarja Viljema v Totisu, „kjer se služba ni mogla pravilno vršiti vsled neznanja nemškega jezika celo na strani štabnih častnikov.“ Da se zlu odpomore, so si domislili, da sestavijo mešane polke iz raznih narodnostij. Toda bilo je še slabše. „Za časa zadnjih neredov v Pragi ne le, da je tekla kri v vojašnicah (o tem se je takrat molčalo), temveč dogajali so se slučaji, da so čete, katerim je bilo zapovedano iti nad Čehe, odrekle pokornost. Kolikokrat se je videlo češke vojake, ki so se bratili z ljudstvom pričo svojih častnikov. Kako se vlada naslanja na svojo vojsko v težkih trenutkih, vidi se iz tega, da, kadar hoče narediti na kateri strani mir, pošilja tja vojake drugega jezika, katerega dotično prebivalstvo ne razumi. Z ozirom na stališče vsake narodnosti, da si uresniči svoje izključne želje, z ozirom na tesne vezi med narodom in vojsko ter na mednarodno politiko, ne more vlada očevidno računati na vojsko. V slučaju vojne z Rusijo in Francosko izzvale bi se velepomembne manifestacije s strani Čehov in Mažarov na korist Francoske in s strani Jugoslovanov na korist Ruske. To je treba, da vpošteva ne samo Avstrija, ampak tudi njeni zavezniki. Treba se je ozirati na ono čustvovanje, katero bode navdušilo Čehe z njihovim ukoreninjenim sovraštvom do vsega, kar je nemško, kadar popelje Avstrija svoje vojake na bojno polje ob strani Nemčije. Pomagati in skupno z Nemčijo delovati, bilo bi odkriti prestopek v očeh Slovanov in Mažarov. V slučaju nove vojne pokazala bi se needinost vojske mnogo jasneje nego se je za manevrov; odvračala bi osebno odločnost vojakov in oteževala bi odločbe glavnega poveljstva. O uspehu bi na žalost ne bilo sumiti. Treba je odkrito priznati, da niti edna vojska v Evropi ne dela toliko težkoč, da se jo vodi, kakor avstro-ogrska. Z ozirom na borbo raznih narodnostij, katere jo sestavljajo, in ki mislijo samo na to, kako bode druga drugo pogoltnila, je težko ustvariti vojsko, navdihnjeno z ednim duhom in kateri je nad vse čast svoje domovine.“

Tako piše Schwarzenberg. Kaj misli plavo krvno človeče s tem doseči, ni težko uganiti. Rado bi, da bi prenehala naša vojska biti samostojna ter da bi se združila z nemško, vsled česar bi bili za dober korak bližje blažene Nemčije. In ljudje takega izdajskega mišljenja imajo pri nas glavno besedo! Kaj čuda, če gremo vedno rakovo pot.

Radovedni smo samo, kaj porečejo naši vojaški krogi na to, čez vse nesramno pisarenje spletkarskega avstrijskega plemiča. Umestno bi bilo, da mu na primeren način pojasné kdo je sedanjo Avstrijo vstvaril, jo v stoterih hudih nevarnostih s svojo srčno krvjo branil in kdo jo mora vedno ščititi, kadar jo pripelje kak butasti plemič na kraj propada.

Celjske in štajarske novice.

(**Železna trgovina „Merkur“ v Celju.**) Ker mnogi na deželi mislijo, da je „Merkur“ konzumno društvo, kjer smejo blago kupovati le udje, ki se izkažejo, se s tem pojasnuje, da „Merkurjeva“ trgovina ni konzumno društvo. Pri „Merkurju“ sme vsakdo kupovati tako kakor pri Rakuschu ali Radakovitsu.

(**Pri „Merkurju“ v Celju**) sta mizarsko delo imela Sinkovič v Celju, štacunske vrata in okna, Stojan mlajši iz Teharjev pa notranjo opravo. Delo je jako izborno, ter hvali samo mojstre. Posebno Stojanove štelaže so prav umetno izdelane ter kažejo, da Stojan ni zastonj na Dunaju dovršil uk v svoji stroki.

(**„Celjski Sokol“**) imel je pretekli četrtek izvanredni občni zbor, pri katerem je sklenil 10letnico svojega obstanka sijajno praznovati in povabiti k tej slavnosti bratska sokolska društva iz Slovenske, Hrvatske, Češke in Poljske. Odbor „Celjskega Sokola“ prosi tedaj vsa bratska društva, da vravnajo svoj program izletov tako, da bodo dne 15. avgusta t. l. lahko prisostvovala slavnosti 10letnice „Sokola“ v Celju.

(**„Štajarec“**) imenoval se bode list, katerega hočejo nemškutarji pričeti izdajati v slovenskem jeziku, da bi sipal pesek v oči našemu ljudstvu in sramotil slovenske za narod vnete rodoljube. Kako se bijejo ti nemškutarji samega sebe po zobeh. Vedno kričijo, kako nemško je vse na Spodnjem Štajarskem, da bi človek, ki ne pozna razmer, mislil, da je najmanj na Pruskem, šuntajo oblasti in silijo na nemško uradovanje, sami pa so prišli do tega, da z nemškim jezikom niti turšice ne morejo prodajati in da če hočejo ljudstvo naprej slepiti, morajo to storiti v jeziku, ki ga ljudstvo govori in razume, to je, v slovenskem jeziku. Take poskuse delali so naši „prijatelji“ na Štajarskem že večkrat, a ljudstvo smejalo se jim je v pest in tudi tokrat ne bode nič bolje. Naše ljudstvo je prepametno, da bi ne razločilo ljulke od pšenice in ne spoznalo, zakaj se jim nasprotnik laska. Zato pa naj vsakdo, ki dobi ta list v roke, ga položi tje kamor spada. Če pa bode trgovec, pri kateremu kaj kupiš, ti ga hotel vsiliti s tem, da kupljeno robo zavije v vanj, spoznal ga bodeš, kak ptič da je in kako pesem poje, in ti slovenski kmet vedel bodeš, kako se takemu tiču izogneš, da te ne bode silil pljuvati v lastno skledo.

(**Na Teharjih**) priredi ondotno „Kat. sloven. pol. društvo“ prihodnjo nedeljo, 10. junija t. l. ob treh popoldne zborovanje in veselico. Spored: 1. Govor gosp. Ivan Žmavc-a iz Griž, o umnem kletarstvu in marsikaj druzega času primernega; v šoli. 2. Veselica v gostilni g. Stiglica v Slancih in sicer šaljivi igrokaz iz življenja nesrečnega

---

sano kakor kakšen salamander. Ko bi ti žareče solnce znalo govoriti, reklo bi, da je tvoj stari znanec Janko Svojtič, katerega osebo že nad štirideset let ogrevaš na zemlji. Da, on je to, on od pete do glave, ravno tak, kakor je legel na voz, ko je še stal na njegovem dvorišču v Ilici.

Gospod Janko pa spava, da se celo ljubemu Bogu zdi milo, gledati ga od zgoraj. Jutranje solnce ga blago ogreva in ptičice mu milo čvrčijo nad glavo, kar še bolj ugodno vpliva na njegov spanec. Toda glej iz daleka, rekel bi, kakor viseč v zraku, sliši zdaj Janko v sanjah glas drobnega zvonca; v sanjah premišljuje, kakov zvonec bi neki mogel to biti — — da — — da — — to je mali zvonec stare zagrebške stolne cerkve sv. Štefana, kateri vabi častite gospode kanonike k brevirju, uradnike pa k njihovim uradno službenim poslom.

In gospod Svojtič je tudi eden tistih revežev uradnikov in zdaj se hoče prebuditi, ker ga je strah prepozno priti v urad, ker bi ga v takem slučaju pričakal strogi gospod ravnatelj — seveda tudi tujec — z ukorom: „Bo steckens denn? . . Bie kann mann beiter kommen, bann man die Amtsstunden nicht einhaltet?“ (kje pa tičite? . . Kako morete v svojem poslu napredovati, ako se ne držite svojih uradnih ur?) Siromak Janko poskuša, da pokliče — v sanjah seveda — svojo ženo, naj ga zbudi! — — „Marica! Marica!“ zdelo se mu je, da kliče na vse grlo. Pa nikdo se mu ne oglasi, samo šum, nek poseben šum teži mu nemirno dušo. Od silne vznemirjenosti in skrbi — smili se ga Bog, siroteje — se Janko vendar le prebudi. Na prvi mah hoče ga pamet ostaviti. Ko se zave, začne, tresoč se, okoli sebe gledati. Nad njim visoko sinje nebo, doli pa gore, njive, livade, kmečke hiše in poljski pridelki, on pa se ziblje — nekje na visokem.

„Me li vrag moti!“ zamrmra in se usede. Mane si oči, ker ne ve, če li sanja ali bedi. Vsled silne stiske se naposled prekriža. Od daleč vidi nekaj ograjenih hiš — bil je Stenjevac, katerega je prej že več kot stokrat videl v svojem življenju — a zdaj se ne more hipoma spomniti, katero cerkev in kakšen kraj ima pred sabo. Po vseh štirih skobaca se na kraj voza in kaj vidi! Spodaj pred sabo spozna svoja dva konja, a tik njih koraka kočijaž Miško.

Svojtič ves otrpne. Zdaj se more nekoliko razmisliti. Kmalu se spomni preteklih dogodkov in zamrmra: „Da, da — tako je, tako!“ Zdaj si je mogel tolmačiti celo reč in bilo mu je vse jasno.

„Miško!“ zakliče z voza kočijažu.

Siromak Miško poskoči, kakor da bi ga bila zadela strela z jasnega neba. Pipa mu pade iz ust — in kakor okamenel postoji — a postoje tudi konji.

„Pomagaj mi dol!“ zapove gospod Janko in se po sili smeje, „kaj vraga nisi pazil! Jaz sem sinoči na seno zlezel, da se skrijem pred gosti in sem zaspal.“

„Aj, aj, gospodine — pa kako ste vi mogli tukaj gor priti?“ čudi se Miško in spravi svojega gospodarja raz voza. „Pa kako bodete prišli v tej obleki domu, zdaj pri belem dnevu?“ dostavi še hlapec v skrbeh si za čast dobrega gospoda.

„Pojdi v pekel! — Vozi dalje!“ odreže se gospod Svojtič, skoči v koruzo poleg ceste in zgine.

Miško kima z glavo ter požene konje.

Čemu bi še mnogo pripovedoval! Gologlav, v pačnih in pisani nočni suknji udari jo ponesrečenec po stranskih potih preko njiv in livad domu. Mnogo je imel prestati po vaških psih, katerim se nikakor ni hotela dopasti ta čudna

ženina. 3. Šaljivo dražbanje in prosta zabava. K prav obilni udeležbi vabi goste domače in tuje zlasti vrle goste iz Celja najvljudneje odbor.

(**Za župnijo v Vitanju**) je predlagan za župnika č. g. A. Arzenšek, sedaj župnik v Trbonjah ob Dravi.

(**Umrl je**) gospod Franc Kosem po domače Levica iz Grajske vasi, v zadevah živinoreje jako priljubljena oseba, dne 25. m. m. v Ljutomeru. Naj počiva v miru!

(**Mrtvo truplo v Savi**) so videli plavati pri Zidanemmostu proti Krškem.

(**Sv. Jurij ob Taboru.**) Dne 24. maja t. l. imel je „Klub savinjskih kolesarjev" v prostorih gosp. Jul. Sadnika na Grobljem svoj letni občni zbor. Po prečitanju zapisnika o klubovem delovanju v prejšnjem letu voli se nov odbor: Predsednik g. Širca Josip, župan in veleposestnik v Žalcu; podpredsednik g. Sadnik Jul., učitelj in veleposestnik v Št. Pavlu; tajnik g. Jelovšek Fortunat, učitelj pri Sv. Juriju ob Taboru; blagajnik g. Hmelj Fran, knjigovodja v Št. Pavlu; odbornika gg. Schmidt Albin in Kocuvan Zvonimir, prvi učitelj drugi trgovec oba v Št. Pavlu in rednik g. Vrečer Rajko, učitelj v Št. Petru. Na to slede društvene zadeve. G. Jelovšek predlaga, naj se letnina zniža za 2 K in sicer naj znaša vstopnina 2 K, letnina 2 K in znak 2 K; sprejeto. G. Sadnik predlaga, naj se šentpavelskemu cestarju zopet podeli za oskrbovanje tamošnje proge 10 K; sprejeto. Gg. Schmidt in Vrečer nasvetujeta, da se tudi cestarju proge Št. Peter-Št. Jurij podeli vsota 6 K; sicer pa ima državno cesto že itak takozvani „Gauverband" v svojem oskrbovanju; sprejeto. Eventuelni majnikov izlet in druge klubove zadeve, prepuste se odboru. Živahno odobren bil je predlog gosp. Kocuvana, da se „znani savinjski kvartet" imenuje odslej „Godba kluba savinjskih kolesarjev", ki je ta dan kot taka prvič nastopila in nas s sviranjem milozvočnih narodnih pesmij vrlo prijetno zabavala. V vznesenih besedah sporočil nam je g. Krajnc pozdrave celjskih „Sokolov"-kolesarjev, in v resnici ravno kolesarju nudi se ugodna prilika, ogledati si prelepi svet slovenski, kar mu gotovo utrjuje narodni ponos ter ga krepča da duhu in telesu.

(**Sv. Jurij ob Taboru.**) Klub savinjskih kolesarjev napravi dne 10 t. m. skupen izlet na Vransko. Odhod iz Žalca ob 3. uri popoldne; za vnanje člane ob en četrt na štiri iz Groblja. Na veselo svidenje v prijaznem Vranskem!

(**Toča**) je prejšnji teden zopet pobila po tistih krajih kozjanskega okraja kakor lani, namreč okoli Sv. Petra pod Sv. gorami, okoli Koprivnice in okoli Planine.

(**V okrajni šolski svet ptujski**) bil je za bodočo šestletno dobo zastopnikom učiteljstva izvoljen g. Fran Šorn, nadučitelj pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju; in njega izvolitev je c. kr. deželni šolski svet v Gradcu tudi potrdil.

(**Požar**) Na Grajeni pri Ptuju je zgorelo na binkoštni ponedeljek poslopje gostilničarju Janezu Gregorcu. V tej hiši imela bi se obhajati isti dan Slomšekova slavnost. Sumi se, da je nekdo nalašč zažgal.

(**Obesil se je**) dne 1. t. m. v Podvincih pri Ptuju kmet Tomaž Golob. Pred leti obesil se je bil tudi njegov oče.

(**Od Sv. Marka pri Ptuju**) Ljudje pri nas se silno pritožujejo, da ima drnovski graščak v svojem lovskem revirju toliko fazanov, da jim le ti skoraj vso koruzo uničijo. Na prošnjo tamošnjega prebivalstva, da bi se te živali, ki se grozno hitro plodé, nekaj postreljalo, niti ne odgovarja. Ljudstvo se obrača s to zadevo na poslance, da preskrbe pomoč.

(**Nemški viteški red pri Veliki Nedelji**) je zbudil pravično ogorčenost ondotnega slovenskega ljudstva. Ta red vzdržuje od nekdaj v svoji službi nemške elemente, ki si domišljujejo, da je njih edini poklic, rogoviliti med ljudstvom ter razširjati veliko nemško propagando. Ni dovolj, da je oskrbnik tega reda, slaboznani Flucher provzročil neutemeljeno gonjo zoper slovenske poslance so njegovi hlapci napadli nedavno slovenske, poslance in zborovalce ponoči s kamenjem. Seveda nerazsoden hlapec ni storil tega iz lastnega nagiba. Tudi to nemško jabolko bo kmalu črvivo cepnilo na tla.

(**Volitev v Št. Ilju v Slov. goricah**) je prinesla Slovencem zmago v tretjem razredu, kjer voli pravo kmečko ljudstvo. V drugem in prvem razredu so po močni agitaciji s pomočjo groženj in obljub prodrli nemškutarji, tako, da bo širokoustni Egon Pistor še tri leta pašoval kot šentiljski župan. Tudi to bo minulo, ker se je začelo v tretjem razredu svitati, — zato Pistorjeva temna vlada bledi.

(**Maribor.**) Sadjarski in vinogradniški tečaj bo letos na vinarski šoli v Mariboru od 18. do 23. junija. Istotako bo ob istem času pouk za viničarje in cestarje. V oddelek za sadjarje in vinogradnike se sprejme 40 obiskovalcev, v oddelek za viničarje in cestarje pa 30. Ubožni obiskovalci dobijo za obisk tečaja podporo, če doprinesejo ubožno spričevalo. Kdor se hoče tečajev udeležiti, naj se javi pismeno pri ravnateljstvu sadjarske in vinorejske šole v Mariboru.

(**Cmureški Nemci zoper Bismarcka.**) Kakor po drugih nemških gnezdih, kjer imajo nadvlado nemški radikalci, stvarili so si tudi Cmurečani „Bismarckgasse". Vendar je tam večina nemškega prebivalstva avstrijskega mišljenja, ki hudo mrzi to najnovejše „bogočastje". Okoličani — seveda Nemci — so sklenili ničesar več kupiti v tej ulici. Tudi cerkveno predstojništvo noče letos prirediti procesije na Sv. Reš. Telesa dan skozi trg, ker bi morali iti po Bismarckovi ulici. Pa tudi na druge načine greni patrijotično prebivalstvo Bismarckovcem veselje. Nedavno so nanosili ponoči na sredi imenovane ulice veliko gromado vsakovrstne šare ter na vrhu pritrdili desko z napisom „Bismarck Monument". Kjerbodi imajo tudi „neobhodni arhivi" napise „Bismarckhalle". Ljudstvo s tem pač jasno pove, da obsoja nesramni kult posameznih sanjarjev ter vprašuje, zakaj bi se ulica ne imenovala rajši „Radecki".

(**Graški izvoščeki**) so sklenili 31. m. m., da sami osnujejo zadružno podjetje, ki bo oskrbovalo promet z automobili, ker se jim drugače ni mogoče ubraniti kapitalističnemu podjetju, ki se je z istim namenom ustanovilo v Gradcu.

(**Poskušeni samomor.**) Bivši učitelj in cerkveni skladatelj Valentin Stolzer je skočil dne 5. t. m. v Gradcu v Muro. Bližnji policaj ga je potegnil iz vode. Vzrok je najbrže beda.

---

postava, bežeča in vihrajoča kakor kak čarovnik. Neka mlekarica iz Vrbovca pa se ga je tako prestrašila, da ji je cela košara padla na tla in je vse mleko šlo „rakom žvižgat".

„Pobij ga križ božji!" bil je nadepoln blagoslov, s katerim ga je uplašena žena pozdravila in za daljnji pot spremila.

V Vrbovcu sposodi si slednjič od znanca, ki je tamkaj na letovišču bival, obleko in se kolikor mogoče požuri v pisarno — čeravno je nekoliko tuje in sumljivo izgledal v obleki svojega veliko debelejšega in manjšega prijatelja.

Ob deveti uri bil je Janko Svojtič srečno v uradu in ni hvala Bogu dobil nikakega ukora od svojega predstojnika, kajti tega samega ni bilo danes o pravem času v pisarni. Tudi on je bil prejšnega večera zabredel — v hrvaški sod.

„Amicus" Bartol pohodil je potem črez teden vse svoje prijatelje in jim pripovedoval o imenitnem izletu svojega prijatelja Janka Svojtič.

Sosed pekar pa se je zdaj uveril, da lahko tudi še tako „pameten" človek Svojtičevega kova v vinjenosti zabrede v velike neumnosti, kakor je bila taka norost izlet — na senenem vozu.

Šola in dom.

Nekaj o domači vzgoji.

Napisala Otilija F.

Marsikdo je že zastavil pero ter je pisal o nesprecenljivi vrednosti domače vzgoje; a vsi ti spisi so bili namenjeni večjidel le za strokovnjaške liste, ti pa pridejo našemu kmetu redkokdaj ali pa nikdar pred oči.

Ker je „Domovina" odmerila prostorček „Šoli in domu", naj porabim to priliko ter napišem par misli o domači vzgoji.

„Zakaj pa imamo učitelje," bi rekel marsikdo, „saj so ti zato, da nam vzgajajo mladino. Kako bi pa vzgajal svojega otroka, ko ga ne vidim skoraj celi dan: Po zajutreku gre v šolo, in ker ima daljno pot, ne pride h kosilu, temveč vzame le košček kruha s seboj. Ko pride domov, ima komaj toliko časa, da povžije borno kosilce in koj mora na pašo. Od tam ga ni do večera; po večerji pa smo vsi trudni in željni počitka, pa bi se še kdo ukvarjal z otrokom?"

Res, tega ne bo nikdo zahteval naj starši na dolgo in široko otroku propovedujejo, kaj sme ali ne sme; dovolj je, ako mu sami dajejo dober zgled; naj ne dado otrokom niti najmanjšega povoda, da bi lahko obračali vodo na svoj mlin, češ: oče ali mati smejo to ali ono, zakaj bi pa jaz ne smel, čeprav mi oni prepovedujejo.

Kako lahko navajajo starši otroke z lastnim zgledom k usmiljenju do ljudi in živali, ter resnicoljubnosti, sploh vsaki lepi lastnosti, a prav tako tudi nasprotno, četudi se znabiti starši tega ne zavedajo.

Ne bom utemeljevala resničnosti tega stavka na dolgo in široko, kot dokaz naj navedem le zgled iz svoje prakse:

Cel teden ni bilo Mihca v šolo. Ko pride v učilnico, se oprosti pri učiteljici in navede vzrok, da je bil bolan. Sočutno ga vprašuje učiteljica: „No, kaj pa ti je bilo? Si li popolnem ozdravel?" in ga ogleduje natančno, je-li se mu še poznajo na svežem obrazku sledovi prestale bolezni. A Mihec le molči, rudečica ga polije in ne upa si pogledati učiteljici v oči. Kar vzdigne roko večji deček, proseč besede: „Prosim, jaz pa vem, da ni bil Mihec bolan; orali so, in on je poganjal vole." „A tako," reče učiteljica strogo, „ti si me torej nalagal!" Mihec se na to ihteč zagovarja: „Mama so mi rekli, naj tako rečem v šoli, da ne bomo plačevali kazni."

Kako naj posvari učiteljica otroka v takem slučaju, ki se mnogokrat zgodi? Kako naj se izrazi, da se ne dotakne materinega ugleda in vzvišenosti napram otroku, ki mu mora biti najboljše in najblažje bitje?

Druzega učiteljici ne preostane, nego da reče, da mati gotovo ni tako mislila, da je le deček ni prav razumel. Na to še le ga prav strogo posvari, na kar otrok gotovo rad obljubi, da bo vedno govoril resnico.

Upam, da me vsakdo razume, kaj sem hotela z navedenim zgledom. Kaj ne, mati bi bila morala otroku naročiti, naj pove učiteljici, da so ga starši rabili doma. Na prejšni način pa je mati učila dete lagati, čeprav si sama tega ni v svesti. Naj se ponavlja ta slučaj večkrat in videli bodete, kako predrzno bo lagal otrok materi in drugim v obraz, jim neustrašeno gledajoč v oči. Ako bi pa kdo materi naravnost povedal, da je ona učila otroka lagati, kako bi ga osupla pogledala in klicala vse svetnike na pričo, da ona tega ni nikdar storila.

Seveda, ona mu ni rekla naravnost lagaj! pač pa mu je polagala v usta neresnične besede, kar pa je toliko. kakor bi ga učila lagati. V takem slučaju ne pomagajo učiteljeve besede prav nič, saj otrok se opira le na mater, ki mu je tako velela.

Pri tem odstavku se ne bom dalje mudila: upam, da ne bodo te besede „bob ob steno" onemu, komur je kaj na tem, da bodo njegovi otroci odkritosrčni in resnicoljubni.

„Vsak delavec je vreden plačila," tudi otrok je vreden pohvale ali kazni, kakor si je zaslužil. Da prav v tem oziru starši dostikrat zagreše, mi ne more nikdo oporekati. Kolikokrat se smejejo starši otrokovim hudobijam, ponosni so nanj, češ, kako je premeten, in gorje onemu, ki bi se drznil otroka pokarati ali celo telesno kaznovati, čeprav je otrok zaslužil strogo kazen. Naj navedem zgled, ki se žalibog dan za dnevom dogaja.

Tonček prihiti iz šole; oči ima rdeče od joka, da se ga skrbna mamica kar ustraši. Kaj ti je, Tonček? Kdo ti je storil kaj žalega? Povej, no, povej! A Tonček se spusti v jok, da ga hoče kar zadušiti, solze, debele kakor lešniki, mu tečejo po licu in komaj pove, da ga je učiteljica udarila po roki in to celo dvakrat. „Kaj, — učiteljica?" se razsrdi mati. „Ona bo tepla mojega otroka, ona? Koj jutri grem k nji pa ji povem, če še ne ve tega, da jaz redim otroka, ne ona, le jaz ga smem udariti. Pokaži, pokaži, Tonček! Ali se ti pozna, ali te zelo boli? In

Tonček, ki se je bil že popolnem potolažil, dočim se je mati jezila, je sedaj zopet nabral ustnice in se vznova spustil v jok.

Seveda, mati dečka ne vpraša, zakaj je bil kaznovan, saj ona je preverjena o otrokovi pridnosti in lepem obnašanju, in če slučajno kaj neprimernega stori, ga koj oprosti, češ, otrok je. Tega pa mati ne ve, da je Tonček našel ptičje gnezdo, mlade ptičice pa pometal na tla in jih pohodil. Ali ni zato zaslužil najstrožje kazni, da bi nikakor ne bilo dovolj, če bi n. pr. stal zunaj klopi ali pa ostal po pouku v šoli. O, učiteljica že dobro ve, do kje je otročarija in lahkomiselnost, in kje začne hudobija. Kjer pa je treba kaznovati hudobijo, ni dovolj le resen opomin in rahla kazen, tu je treba šibe. Vsa šolska kazen nič ne pomaga, ako starši sami dajo otrokom potuho. Starši si sami pletejo bič, ki jih bo tepel na stare dni. Naj povem, kar mi je pripovedoval pri neki priliki star učitelj, katerega pa žalibog že davno krije zemlja.

„Imel sem," mi je pripovedoval, „zelo nadarjenega učenca, ki je bil pa od dne do dne bolj hudoben. Niti ljudi, niti živali ni pustil pri miru, celo drevesca ob cesti niso bila varna pred njim. Svaril sem ga z lepa, kaznoval ga in mu pretil s strogimi kaznimi, a pomagalo ni nič, kajti njega mati se je smejala njegovim hudobijam, katere je imela vse za izrodek njegove posebne nadarjenosti.

Ko mi je bilo le odveč, — poskusim z zadnjim sredstvom — s šibo. Ko to zve njegova mati, prihiti k meni, prav ko sem bil pri kosilu in me obsipa z razžaljivimi besedami. Vedel sem, da je drugače dobra žena, pa je sedaj vsa razjarjena in skoraj ne ve, kaj govori. Ko preneha zasopla za trenutek, odprem ji vrata in rečem: „Dobro si zapomnite mati, vi si redite šibo na stare dni, ne bo dolgo, in sin, kateremu sedaj dajate potuho, vas bo pretepal."

Kmalu potem sem šel na drugo mesto, in deset let je minulo, predno sem bil zopet v tej vasi. Iz mojih učencev so postali krepki mladeniči in nisem jih več poznal, tem bolj so poznali oni mene. Vprašal sem tudi po onem nekdanjem paglavcu, če se je znabiti poboljšal. In pripovedovali so mi, da je slab gospodar, da zelo grdo ravna s svojo materjo, da jo celo tepe." Tako je končal pokojni učitelj.

A jaz naj sklenem z besedami: „Kdor ljubi svojega sina, drži vedno nad njim šibo, da v starosti doživi ž njim veselje." Sir. 30. 1.

Druge slovenske novice.

(Zveza slovenskih in istrskohrvatskih županov) obhajala je na binkoštni ponedeljek dne 4. t. m. svoj ustanovni zbor. Udeležba ni bila posebno obila, to morda malo radi praznikov, malo radi zelo slabega vremena in pa ker se sploh ni delalo nobene reklame za shod, tako, da še marsikateri ni vedel kdaj in kje se zboruje. A udeleženci so bili res cvet naših županov, samo inteligentni možje, ki vedo ceniti velik pomen te zveze. Pri volitvi odbora bili so skoro ednoglasno zbrani naslednji gospodje odbornikom: Ivan Hribar, predsednik, Niko Lenček, podpredsednik, dr. vitez Bleiweis, Vinko Ježovnik, Benjamin Kunej, Miha Zega, dr. Šime Kurelić, Pavel Podričnik, Josip Prosekar. — Po zborovanju bil je skupni obed v „Narodnem domu", katerega je priredil ljubljanski župan g. Ivan Hribar. Tu spregovorila se je marsikatera beseda med udeleženci in nasvetoval mnogokakšni nasvet v prid in razvitek najimenitnejše slovenske korporacije.

(Imenovanja pri davčnih uradih.) Davčni pristav gosp. Fr. Strmole je imenovan davčnim kontrolorjem; orožn. stražmešter g. Wrinskele in davčni praktikantje gg. Al. Klofutar, Henr. Peternel in Fr. Starin pa davčnim pristavom.

(Osebne vesti.) Konceptnim praktikantom je imenovan g. Ivan Vrtačnik pri okrajnem glavarstvu v Ljubljani, deželnovladni praktikant g. Leo Grasselli, je premeščen k okrajnemu glavarstvu v Novem mestu.

(Osebne vesti.) Ljubljanskim magistratnimtajnikom je imenovan predsedstveni tajnik gosp. Evgen Lah. Mestni blagajnik g. Fran Bradaška, je na lastno prošnjo umirovljen.

(Ljubljanskim podžupanom) je zopet izvoljen dr. Bleiweis pl. Trsteniški.

(Zaradi uličnih napisov v Ljubljani) je razsodilo ministerstvo notranjih zadev, da morajo biti isti dvojezični. Ako bo ta razsodba obveljala za Ljubljano, ugoditi so bo moralo Slovencem v Celju, Ptuju, Mariboru, Trstu itd. istotako z dvojezičnimi napisi.

(Slovensko umetniško društvo.) Poziv, katerega je izdal odbor slovenskega umetniškega društva na domače umetnike radi prireditve I. slovenske umetniške razstave v Ljubljani, je imel nepričakovan uspeh. Oglasilo se je — kakor je naznanil na zadnjem jour fixu društveni tajnik — dosedaj že 22 umetnikov: slikarjev, slikaric, kiparjev, podobarjev in arhitektov; zadnja dva, ki sta se oglasila sama, sta gosp. akad. slikar Oton Rudolf v Curihu (Švica) in gosp. akad. slikar Iv. Šmitek v Petrogradu (Rusija). Umetniki, ki se razstave udeleže bivajo v Ljubljani, Kamniku, Kropi, Gorici, Celovcu, Mariboru, Mozirju, Dunaju, Pragi, Sarajevu, Parizu, Monakovem, Vidmu, Curihu in Petrogradu. Ideja I. slov. umetniške razstave se je zdela še lani marsikomu neizvršljiva, danes pa je nje izvršitev že zagotovljena, in razstava se otvori spočetka septembra t. l. v dvorani „Mestnega doma". Ker pa je treba društvu gmotne podpore, se je obrnil društveni odbor potom časopisja in posebnih vabil do vseh znanih rodoljubov in rodoljubk, da pristopijo k društvu kot redni ali podporni člani. Želeti je, da podpirajo društvo v njegovem kulturno-prevažnem delovanju Slovenke in Slovenci v čim največjem številu. Šele v I. umetniški razstavi stopijo naši umetniki pred naj širšo javnost ter dokumentirajo, da se smejo postaviti v eno vrsto z drugimi umetniki slovanskega juga. Člane sprejema društveni blagajnik: gospod ravnatelj „Glasbene Matice", Fr. Gerbić v Ljubljani.

(Zveza slovenskih kolesarjev) je v svesti si svoje naloge širiti in podpirati kolesarstvo, ustanovila letos zopet nekoliko novih pomočnih postaj in sicer ne samo 10, kakor je bila v začetku nameravala, temveč 17. Na Gorenjskem in Dolenjskem, kakor tudi na cestni progi Trst-Celje izbrala si je za svoje postaje priznano dobre gostilne kolikor možno ob glavni cesti; kjer dobi kolesar razun kolesarskih potrebščin gotovo tudi izborno postrežbo. Vsaka postaja je označena zunaj z velikim zveznim znakom ter je opremljena z zvezno omarico, v kateri je kolesarsko orodje, špecijalni zemljevid dotičnega kraja, obliž „prva pomoč" (obveze itd.) Raba kolesarskega orodja je dovoljena vsem kolesarjem in sicer članom zveze slovenskih kolesarjev proti izkazu za vsako leto posebej izdane legitimacije — brezplačno. Oni kolesarji pa, ki se ne morejo izkazati z legitimacijo Z. S. K. plačajo za rabo orodja 60 h. „Prva pomoč", katera se vporablja le v slučaju večje telesne poškodbe, velja brez izjeme 60 h. Denar se izroči nadzorstvu pomočne postaje. Vseh zveznih postaj je zdaj 29 in sicer: Bled — gostilna g. Jakob Peternela, Bohinska Bistrica — gostilna g. Janez Mencingerja, Celje — „Narodni dom", Domžale — gostilna na pošti, Grahovo — gostilna g. Matija Krajeca, Grosuplje — gostilna g. J. Rusa, Idrija — gostilna pri „črnem orlu", Jezersko — gostilna g. Fran Murija, Kamnik — gostilna g. Josip Kende, Kandija-Rudolfovo — gostilna g. Josip Windischerja, Kranj — gostilna g. Peter Mayerja, Ljubljana — „Narodni dom", Logatec — gostilna g. Kramerja, Medvode — restavracija g. Jarca, Postojna — gostilna g. Vičiča, Podbrezje — gostilna g. A. Pavlina, Št. Peter — gostilna g. Ivana Špilar-ja, Razdrto — gostilna g. Kavčiča, Sežana — gostilna g. Mohorčiča, Škofja Loka — gostilna g. J. Deisinger-ja, Trst — „kavarna commercio", Trebnje — gostilna g. A. Pavlina, Trojane — gostilna g. Konšeka, Vrhnika — gostilna „Mantua", Vransko — gostilna g. Šentaka, Velike Lašče — gostilna g. Fran Grebenca, Vipava — „hotel Adrija", Žalec — gostilna g. Hausenbichlerja, Žužemberk — gostilna g. Jos. Pehani-ja.

(„Gorenjski Sokol") bo obhajal v Kranju dne 8. julija t. l. blagoslovljenje svoje zastave.

(Novo podzemsko jamo) so našli pod vasjo Roje blizu Čateža. Ista je polna lepih kapnikov ter pada v njej tudi potok.

(Šentjanški premogokop) na Dolenjskem je gosp. Josip Pavlin prodal neki kapitalistični družbi — seveda čifutski — katera bo napravila v Št. Janž železniško zvezo iz Trebnjega. Če se bo dajalo delo domačinom, ne kakor po navadi tujcem, bo to za Št. Janž pravi blagoslov.

(V Trebelnem) nad Mokronogom se je ustanovila mlekarska zadruga. Predsednik jej je župnik Hladnik.

(Postojinska jama) je bila tudi letos na binkoštni ponedeljek vkljub neugodnemu deževnemu vremenu zelo obiskana. V veličastno razsvetljenih prostorih se je skrbelo za vsakovrstne zabave, celo „ringelšpilj" se je vrtel zravęn plesišča. Najbolj oblegane so bile mize okoli pošte, kjer se je napisalo na tisoče razglednic, pa tudi plesišče z vojaško godbo in domačim pevskim zborom je bilo napolnjeno.

(Umrl je) v Gorici dne 4. t. m. č. g. Andrej Žniderščič, vikar na Gradišču.

(Koroške novice) Ob Vrbskem jezeru se obeta letos jako živahna letoviščna sezona. V Porečah in v Vrbi je že vse polno tujcev. Lani so jih imeli v obeh krajih takih, ki so najmanj 14 dni tam ostali nad 4000, ki dajejo Celovčanom in letoviščnim podjetnikom, a tudi okoličanom precej zaslužka. — Nemškutar Kurnik v Voglah je zaradi zasramovanja Slovencev dobil pri svojem okrajnem sodišču, kjer se je izdajal za Nemca, da bi se sodniku prikupil, — štiri dni zapora. Zoper tako razsodbo nemškega sodnika se je pritožil na deželno sodišče v Celovec, kjer je pa rekel, da je Slovenec in da zato tudi Slovencev ne psuje. Gospodje sodniki mu tega niso verjeli in so Kurnika poslali za osem dni v kurnik.

(Italijani izkoriščajo) sedaj prav živo najnovejši bratski razpor na Goriškem. Kakor na Kranjskem tako srdito se napadajo sedaj na Goriškem takozvani klerikalci in liberalci. Dušmanin laški pa se v pest smeji in čaka, kedaj bo oba zavratno pomoril. Na zadnjem občnem zboru „Lege" so Lahi sklenili ustanoviti v več čisto slovenskih krajih, laške šole. In sedaj namesto da bi se obe stranki sprijaznile, očitata druga drugi krivdo na tem.

(Druga železniška zveza s Trstom.) Za progo Gorica-Trst je revizija trace že dovršena. Pa tudi za ostale proge, kakor Jesenice-Bohinj-Gorica, čez Karavanke do Jesenic itd. so načrti odobreni ter bodo v dveh mesecih vse revizije dokončane.

(Upravni odbor v Pazinu), ki je bil doslej v samih laških rokah, je dobil pri zadnjih volitvah iz tretjega razreda same hrvatske odbornike, kateri bodo gledali ostalim Lahončkom na prste. V tretjem razredu so zmagali Hrvatje z 80 glasovi večine, dočim je Lahom v prvem in drugem trda predla, tako, da so komaj in komaj zmagali.

Dopisi.

Šoštanj, 31. maja 1900. Danes vršilo se je pri nas licenciranje bikov za šoštanjski okraj. Prignanih je bilo 24, od katerih se je pa vsled strogega ocenjanja izvrglo 9, tako da je bilo samo 15 licenciranih, in od teh dobilo je samo 6 premije.

Naš okraj potrebuje pa k številu krav primerno 70 bikov, in bi bilo jako koristno, ako bi se snovale zadruge, ter se upeljalo boljše pleme, kajti sedanji rod je skoraj brezizjemno nerabljiv.

Zahvaliti se moramo gospodu predsedniku Roku Klemenšeku in g. Jelovšeku za dobre nauke, in smemo reči, da bodemo se trudili uresničiti njihove nauke, ter pripomoči našemu okraju do blagostanja potom živinoreje.

Živinorejcem kličemo pa, nevstrašljivo na delo v vaš blagor.

Iz Goricopolja. Kako veselo je potovati po premili Sloveniji, ako se opazi slovensko lice in — poboljšanje. Ednako hočemo danes poročati nekaj črtic o — spremenjavi. V Žrjavcih me je jako veselilo, da ima krčmar Jurij Fras, samo slovenski napis; ednako v Porčiču, ki ima štev. 68 lepo slovensko: „Gornji Porčič." Tako je prav. Le vse hiše bi si naj na poslopjih ednako omislile. Radoval sem se nad napisom pri Sv. Trojici: „Kmetijska zadruga, vknjižena za-

druga z omejenim poroštvom." Narodni trgovec ima napis: „Lovro Babosek, trgovec" in slovensko znamenje na brajdah. Živel! Na novo si je napravil samo slovenski napis posestnik: „Posinger-jeva gostilna — žganjarija;" ednako ima nov in dolg samo slovenski napis M. Črnic. Izvrstno! Marija Dominko ima: „Gostilna in prodaja soli" v obeh jezikih. Velik narodnjak je: „Jožef Fuš, trgovec", poproda naj mnogo blaga brez nemšku tarjev, ker ne rabi nemškega napisa, zadostuje mu samo — slovenski! Na mnoga leta! Naroden krčmar je F. E. Mlinarič, imajoč slovensko-nemški napis. Dopada se mi: „Alojzij Slapernik, trgovina pri belem angelju", potem nemško. Tako razvidimo, da se je mnogo spremenilo pri Sv. Trojici, hvala vsem vrlim Slovencem, ki so se predramili in več ne pljujejo v svojo lastno skledo. Bo že šlo polagoma! No, nekaterih pa itak ne bo nikdo spreobrnil, še je grozdje prekislo, a počakajmo! — Rad bi še iz svojega pota povedal sledeče: Radi družbe sv. Mohora so nekateri teh misli: Koledar bi naj pri vsaki župniji naznanil koliko je Slovencev in koliko Nemcev na slovensko-nemških mejah in po teh številkah bi se naj statistikarji ozirali le na Slovence, radi tega bi mnogi slovenski rodoljub ne bil razžaljen; n. pr. župnija Sv. Ana na Krembergu šteje 2840 duš, med katerimi je v nemški občini Rožengruntu in še drugod okolo 500 Nemcev, torej Slovencev nekaj nad 2000 torej to število je za Mohorjane, katerih je bilo lani 128. Gotovo lepo število! — Omenim občino Kremberg, ki je v seji vrlo sklenila, da se pri Sv. Ani tik cerkve ne dovoli krčma posestniku — Nemcu Neibauerju, rekoč, krčem je itak zadosti, zlasti ker je poslopje leseno in s slamo krito silno nevarno radi ognja. Naj si postavi zidano poslopje. Tako je prav! Častitamo vrli občini na tem koraku! — V Patinju sem opazil sledeči napis: „Josef Tschutscheks Gasthaus zur Linde — gostilna." O ti ljubi Slovenec, ali bi se ne podajal lepo slovenski napis: „Jože Čuček, gostilna k lipi", ker v tisto krčmo pač presneto malo Nemcev pride. Proč vsepovsod s pragermanskimi napisi na slovenskih tleh, ljubimo svojo posest bolj kakor ptujo! Zgodi se!

Bodi draga „Domovina" pozdravljena od Goricopolja!

Iz Idrije. Prvo slovensko rudarsko mesto se lepo razvija v vsakem obziru. Lepše zunanje lice pridobiva naš živosrebrnik v romantični svoji kotlini z novimi stavbami, lepimi novimi in olepšanimi in povečanimi starimi hišami. Poleg prejšnjih novih poslopij se je v zadnjem času, kakor že znano, postavil na najlepšem prostoru nov mestni dom, ki poleg šolske zgradbe mesto najbolj krasi.

Z novim in starim vodovodom so dobili prebivalci dovolj dobre pitne vode, ki se je hišnim posestnikom jako po ceni v hiše napeljala. Obilo društev in zadrug daje mestu večjo notranjo vrednost. Med slednjimi se poleg posojilnice krepko razvija „Stavbena zadruga", ki obeča lepo prihodnjost, ker se je lotila vitalnega vsakdanjega vprašanja, namreč poskusiti z domačim zavarovanjem poslopij. Tudi druge novejše zadruge in društva se čvrsto razvijajo n. pr. „Krščansko gospodarska zadruga", katoliška družba, „Sokol" itd. Učijo se celo rusko v Idriji. Idrija trg ni več „nemški", pa saj nikoli tudi ni bil. „Sokol" je bil v nedeljo 20. m. m. priredil izlet v Cerkno, kjer je bil presrčno sprejet.

V Idriji je v vsem skup 22 društev, med katerimi je tudi socijalnodemokratično društvo precej krepko; demokrati bi se celo v mestnem zboru radi oglašali. Vendar je tukaj le narodna stranka merodajna, kajti pri volitvah druge stranke, katerih je sicer vse polno v Idriji, niso mogle prodreti. Prišlo je sicer nekaj nemških uradnikov, ki imajo kot zastopniki rudnika virilni glas, v mestni zbor; toda tu se ne oglašajo, ker govori župan s svojo večino vred edino le v slovenskem jeziku, kedar so mestnega odbora seje. — Da bi se mesto še bolje razvijalo, treba mu je še železnice, katero tudi bode že prej ali slej dobilo, bodisi da se izvrši železno cestna zveza s Sv. Lucijo, postajo projektirano bohinjske (turske) železnice, ali z Vrhniko.

O vpeljavi električne razsvetljave v Idriji je tudi že govor.

Plače idrijskim rudarskim delavcem polagoma izboljšujejo. Obrt in kupčija čipkarska postajate od leta do leta živahnejša.

Glede šolstva pa Idrija le po polževo napreduje. Pred sto leti so imeli idrijski dečki 4 šolske razrede, zdaj jih imajo pa 5. To je ves napredek v 100 letih! Kdaj dobi Idrija gimnazijo, realko, obrtno ali meščansko šolo, kdaj?! — Kje ste šolske gosposke, deželni zbor, mestni odbor, rudniško ravnateljstvo, poslanci kje!? I—č.

Narodno-gospodarske novice.

O našem gospodarskem osvobojenju.

Napisal Vekoslav Kukovec.

(Konec.)

„Svoje" ljudi, podjetne obrtnike in točne in poštene trgovce moramo si pred vsem pridobiti, vzgojiti si jih. Iztrebiti in ne še bolj ukoreninjati moramo v našem ljudstvu mnenje, da je že nesoliden človek ali goljuf, kdor razume spretno spajati razne vire dohodkov, kapital, delavske sile in prometne ugodnosti ter si ob tem pridobi lepo premoženje. Poučevati moramo narod, da kdor ob jasnem pregledu tržnih in pridelovalnih in drugih pridobitnih priložnosti z lepim dobičkom razpeča naše pridelke, ni nikakor pijavka na narodnem telesu, ampak prevažen, za splošni prospeh celote neobhodno potreben činitelj. Da podjetniku treba treznega premisleka, kakor ribi vode, brezpogojne točnosti in natančnosti, in da je, ako ima te lastnosti, lahko najzaslužnejši pospeševalec kulture in vsakršnega narodnega napredka, to zavest in spoznanje vcepljajmo našemu v tem oziru v predsodke vkovanemu ljudstvu. Tedaj naši čvrsti mladi možje ne bodo več ob kmetijstvu ne imajoči vsakdanjega kruha trumoma rili v vestfalske rudnike in premogovnike in v tuja mesta v tovarne. Tedaj se naš priprosti slovenski človek ob prirojeni svoji inteligenci iznebi dosedanjega prepričanja, da je rojen biti hlapec in dninar onih, ki so kot dosedanji imetelji naših mest z eno roko sprejemali denar in blago iz slovenske peščice, z drugo nas pa kot naši najljutejši sovražniki bili za uho. Tedaj, ko bode Slovenec, prešinjen s pravim podjetniškim duhom izkoriščal one obile pridobitne prilike, katere do sedaj izkorišča tujec in odpadnik po naših trgih in mestih, tedaj ne bode več treba prisiljene agitacije z geslom „Svoji k svojim!"; takrat bodemo se „svoji" našli po nagonu in zasledujé svoje lastne medsebojne gospodarske koristi: takrat odločevali bodemo pa tudi kot neodvisen narod usodo svoje zemlje in svojih mest!

Le zelo nerad in nikakor ne, kakor da bi se hotel ob kogar koli drgniti, dotakniti se moram ob predstoječem vprašanju o našem gospodarskem osvobojenju vprašanja o konsumnih društvih. In nikakor v tem oziru ne maram navajati dokazov o brezpogojni škodljivosti teh društev. Kdo bi hotel trditi, da je blagi njih ustanovnik Šulce iz Delića, hotel s konsumnimi društvi ljudstvo le oškodovati? Kdo bi ne uvidel, da delavci v mestih in industrijskih okrajih, ki dan na dan morajo svoja živila sproti kupovati, ravnajo v zmislu svoje gospodarske koristi, ako nabavljajo sveže meso, svež kruh in sveže sočivje skupno iz prvega vira, zlasti če jih državna uprava v tem slučaju oprošča običajnega obdačenja? Da, še več priznavam. Dasiravno naše kmečko ljudstvo nikakor ne živi, kakor delavci v gori navedenem slučaju, dan za dnevom sproti kupljenem mesu, kruhu in sočivju, ampak prideluje vse to doma, utegne ob skupnem nabavljanju slučajno nepogrešljivih živil potem konsumnih društev doseči, vkljub temu kak, četudi le neznaten dobiček: ako uživajo ta društva davčne olajšave, katerih pa ni deležen trgovec ali obrtnik, ki mora preživljati sebe in rodbino, ki se ima boriti s kreditnimi neprilikami in ki ima opraviti z nezanesljivimi in netočnimi in nestalnimi odjemalci; ako slednjič ta konsumna druuštva s svojim intelektom duševno vodijo v javnih službah poslujoči in torej itak že od države plačani dostojanstveniki, ki bi pa ta svoj prosti čas desetkrat koristneje uporabili, če bi ljudstvu oskrbovali s temeljito gospodarsko izobrazbo ter je navajali k samostojnim solidnim podjetjem. Takšen morebiten, dasiravno vsekakor neznaten gospodarski uspeh konsumnim društvom prav iz srca rad priznavam.

V uprav dijametralnem nasprotju z našimi narodnimi težnjami so pa konsumna društva, če hočemo svojemu narodu zagotoviti stalen gospodarski procvit in si v svrho gospodarske in narodne neodvisnosti vzgojiti zdrav meščanski sloj v naših odtujenih mestih. Prvič politika konsumnih društev zaustavlja racijonalnejši razvoj našega kmetijstva, drugič je neizogibna smrtna sovražnica nastanku krepkega slovenskega meščanstva.

Da je prva izmed obeh trditev resnična, kaže nam že najprimitivnejše vesoljno-svetovno gospodarsko načelo — načelo o delitvi dela. Nikomur niti v spanju ne pride na misel, da bi priporočal združitev krojaštva in čevljarstva, ali pa, da naj je, kdor si bodi, h kratku kovač in mizar; saj vsakdo vidi, da bi takšni krojači-čevljarji ali kovači-mizarji ne mogli biti strokovnjaki, ampak šušmarji. Če o čevljarju velja pravilo, da ostani pri svojih kopitih, naj bo pa naš kmetovalec z ozirom na svojo gospodarsko korist poklican, da opravlja mučni in težavni posel nabavljalca in razpečevalca blaga za sebe in svoje sosede?

Na mnogo, mnogo krajih našega kmetovalca čevelj žuli, to je res, a glavni vzrok njegovih neuspehov ni predraga sol, predragi petrolej in predrago vino, katere predmete si kupuje pri „goljufivem" trgovcu in krčmarju. Kmetovalčeva nesreča je to, ker premalo pridela in ker ob kmetovanju ali ne zna ali pa vsled prometnih ovir morebiti ne more koristonosno izrabiti svojega gospodarskega kapitala in svoje delavske sile. In ako v tem bridkem položaju, katerega naš kmetovalec predobro občuti, pridejo propovedniki z naukom, da je v predragem blagu trgovcev vzrok slabih razmer, ne da bi mu povedali, da je njegovo lastno slabo in današnji dobi neprimerno gospodarstvo še mnogo usodnejši vzrok nazadovanja, ali se to ne pravi, kmetovalca begati in v gospodarskem napredku zadrževati? In ako so v trgovstvu in obrtništvu neugodne razmere, ali je potem posledica ta, da treba trgovstvo in obrtništvo ali uničiti ali pa spojiti s kmetijstvom? Zdrav razum vendar že kaže, da treba slabe obrtnike in trgovce namestiti rajše s poštenimi in boljšimi? Ali naj orač neobhodno potrebnega konja, ker ga je enkrat poškodoval, zato kar ubije in sam vleče brazdo? Ali je uničenje ozdravljenje?

Če je torej razvidno, da niti našemu kmetu konsumna društva gospodarsko ne koristijo znatno, ampak mu še v mnogih ozirih lahko vsaj posredno škodijo, tem jasnejše in razvidnejše je, da izvršitev našega narodnega programa gledé nemčurskih mest in trgov naravnost onemogočujejo. Vsakdanja skušnja uči, da v mestih manjše velikosti ob naravnih razmerah lahko izhaja in se pošteno preživlja na stotine trgovskih, obrtniških in sploh podjetniških rodbin. A če proti tem, ker so „nesolidne" in „pijavke na narodnem telesu", pošljemo v boj konsumna društva, koliko takih društev more obstajati v ednem mestu, ako hočejo procvitati! Vsakdo mi pritrdi, da le edno edino! In stotine onih ljudi, katerim tako društvo krati vsakdanji kruh, kam naj gredo? Mar v vestfalske rudnike in premogovnike? „Pa mi ustanavljamo konsumna društva zlasti proti Nemcem, našim nasprotnikom!" odgovarja se nam. Toda ali ni verjetnejše, da bodo konsumna društva huje ovirala naše maloštevilne, šibke in še ne utrjene obrtnike in trgovce, katere si moramo v nemčurskih mestih vzgojiti, ako jih hočemo ovladati, nego utrjene, trgovsko izšolane in na kapitalu bogatejše tuje podjetnike?

„Baš iz odpora nemških trgovcev proti našim konsumnim društvom razvideti je, da smo na pravi poti," triumfovali so pred kratkim nekaterniki. Toda iz političnega stališča triumfovati smejo v tem slučaju Nemci in hvaliti Boga, da je nekatere slovenske politike udaril s toliko slepoto, da ne izvršujejo edino pravega gospodarskega programa, in še celo ovirajo okrepljenje slovenskega meščanskega življa v ponemčenih mestih.

Toda polemika v tem članku ni bila moj namen, ob sklepu teh vrstic torej le še sledeče:

druga z omejenim poroštvom." Narodni trgovec ima napis: „Lovro Babosek, trgovec" in slovensko znamenje na brajdah. Živel! Na novo si je napravil samo slovenski napis posestnik: „Posinger-jeva gostilna — žganjarija;" ednako ima nov in dolg samo slovenski napis M. Črnic. Izvrstno! Marija Dominko ima: „Gostilna in prodaja soli" v obeh jezikih. Velik narodnjak je: „Jožef Fuš, trgovec", poproda naj mnogo blaga brez nemšku tarjev, ker ne rabi nemškega napisa, zadostuje mu samo — slovenski! Na mnoga leta! Naroden krčmar je F. E. Mlinarič, imajoč slovensko-nemški napis. Dopada se mi: „Alojzij Slapernik, trgovina pri belem angelju", potem nemško. Tako razvidimo, da se je mnogo spremenilo pri Sv. Trojici, hvala vsem vrlim Slovencem, ki so se predramili in več ne pljujejo v svojo lastno skledo. Bo že šlo polagoma! No, nekaterih pa itak ne bo nikdo spreobrnil, še je grozdje prekislo, a počakajmo! — Rad bi še iz svojega pota povedal sledeče: Radi družbe sv. Mohora so nekateri teh misli: Koledar bi naj pri vsaki župniji naznanil koliko je Slovencev in koliko Nemcev na slovensko-nemških mejah in po teh številkah bi se naj statistikarji ozirali le na Slovence, radi tega bi mnogi slovenski rodoljub ne bil razžaljen; n. pr. župnija Sv. Ana na Krembergu šteje 2840 duš, med katerimi je v nemški občini Rožengruntu in še drugod okolo 500 Nemcev, torej Slovencev nekaj nad 2000 torej to število je za Mohorjane, katerih je bilo lani 128. Gotovo lepo število! — Omenim občino Kremberg, ki je v seji vrlo sklenila, da se pri Sv. Ani tik cerkve ne dovoli krčma posestniku — Nemcu Neibauerju, rekoč, krčem je itak zadosti, zlasti ker je poslopje leseno in s slamo krito silno nevarno radi ognja. Naj si postavi zidano poslopje. Tako je prav! Častitamo vrli občini na tem koraku! — V Patinju sem opazil sledeči napis: „Josef Tschutscheks Gasthaus zur Linde — gostilna." O ti ljubi Slovenec, ali bi se ne podajal lepo slovenski napis: „Jože Čuček, gostilna k lipi", ker v tisto krčmo pač presneto malo Nemcev pride. Proč vsepovsod s pragermanskimi napisi na slovenskih tleh, ljubimo svojo posest bolj kakor ptujo! Zgodi se!

Bodi draga „Domovina" pozdravljena od Goricopolja!

Iz Idrije. Prvo slovensko rudarsko mesto se lepo razvija v vsakem obziru. Lepše zunanje lice pridobiva naš živosrebrnik v romantični svoji kotlini z novimi stavbami, lepimi novimi in olepšanimi in povečanimi starimi hišami. Poleg prejšnjih novih poslopij se je v zadnjem času, kakor že znano, postavil na najlepšem prostoru nov mestni dom, ki poleg šolske zgradbe mesto najbolj krasi.

Z novim in starim vodovodom so dobili prebivalci dovolj dobre pitne vode, ki se je hišnim posestnikom jako po ceni v hiše napeljala. Obilo društev in zadrug daje mestu večjo notranjo vrednost. Med slednjimi se poleg posojilnice krepko razvija „Stavbena zadruga", ki obeta lepo prihodnjost, ker se je lotila vitalnega vsakdanjega vprašanja, namreč poskusiti z domačim zavarovanjem poslopij. Tudi druge novejše zadruge in društva se čvrsto razvijajo n. pr. „Krščansko gospodarska zadruga", katoliška družba, „Sokol" itd. Učijo se celo rusko v Idriji. Idrija trg ni več „nemški", pa saj nikoli tudi ni bil. „Sokol" je bil v nedeljo 20. m. m. priredil izlet v Cerkno, kjer je bil prisrčno sprejet.

V Idriji je v vsem skup 22 društev, med katerimi je tudi socijalnodemokratično društvo precej krepko; demokrati bi se celo v mestnem zboru radi oglašali. Vendar je tukaj le narodna stranka merodajna, kajti pri volitvah druge stranke, katerih je sicer vse polno v Idriji, niso mogle prodreti. Prišlo je sicer nekaj nemških uradnikov, ki imajo kot zastopniki rudnika virilni glas, v mestni zbor; toda tu se ne oglašajo, ker govori župan s svojo večino vred edino le v slovenskem jeziku, kedar so mestnega odbora seje. — Da bi se mesto še bolje razvijalo, treba mu je še železnice, katero tudi bode že prej ali slej dobilo, bodisi da se izvrši železno-cestna zveza s Sv. Lucijo, postajo projektirano bohinjske (turske) železnice, ali z Vrhnika.

O vpeljavi električne razsvetljave v Idriji je tudi že govor.

Plače idrijskim rudarskim delavcem polagoma izboljšujejo. Obrt in kupčija čipkarska postajate od leta do leta živahnejša.

Glede šolstva pa Idrija le po polževo napreduje. Pred sto leti so imeli idrijski dečki 4 šolske razrede, zdaj jih imajo pa 5. To je ves napredek v 100 letih! Kdaj dobi Idrija gimnazijo, realko, obrtno ali meščansko šolo, kdaj?! — Kje ste šolske gosposke, deželni zbor, mestni odbor, rudniško ravnateljstvo, poslanci kje!? I—č.

Narodno-gospodarske novice.

O našem gospodarskem osvobojenju.

Napisal Vekoslav Kukovec.

(Konec.)

„Svoje" ljudi, podjetne obrtnike in točne in poštene trgovce moramo si pred vsem pridobiti, vzgojiti si jih. Iztrebiti in ne še bolj ukoreninjati moramo v našem ljudstvu mnenje, da je že nesoliden človek ali goljuf, kdor razume spretno spajati razne vire dohodkov, kapital, delavske sile in prometne ugodnosti ter si ob tem pridobi lepo premoženje. Poučevati moramo narod, da kdor ob jasnem pregledu tržnih in pridelovalnih in drugih pridobitnih priložnosti z lepim dobičkom razpeča naše pridelke, ni nikakor pijavka na narodnem telesu, ampak prevažen, za splošni prospeh celote neobhodno potreben činitelj. Da podjetniku treba treznega premisleka, kakor ribi vode, brezpogojne točnosti in natančnosti, in da je, ako ima te lastnosti, lahko najzaslužnejši pospeševalec kulture in vsakršnega narodnega napredka, to zavest in spoznanje vcepljajmo našemu v tem oziru v predsodke vkovanemu ljudstvu. Tedaj naši čvrsti mladi možje ne bodo več ob kmetijstvu ne imajoči vsakdanjega kruha trumoma rili v vestfalske rudnike in premogovnike in v tuja mesta v tovarne. Tedaj se naš priprosti slovenski človek ob prirojeni svoji inteligenci iznebi dosedanjega prepričanja, da je rojen biti hlapec in dninar onih, ki so kot dosedanji imetelji naših mest z eno roko sprejemali denar in blago iz slovenske peščice, z drugo nas pa kot naši najljutejši sovražniki bili za uho. Tedaj, ko bode Slovenec, prešinjen s pravim podjetniškim duhom izkoriščal one obile pridobitne prilike, katere do sedaj izkorišča tujec in odpadnik po naših trgih in mestih, tedaj ne bode več treba prisiljene agitacije z geslom „Svoji k svojim!"; takrat bodemo se „svoji" našli po nagonu in zasledujé svoje lastne medsebojne gospodarske koristi: takrat odločevali bodemo pa tudi kot neodvisen narod usodo svoje zemlje in svojih mest!

Le zelo nerad in nikakor ne, kakor da bi se hotel ob kogar koli drgniti, dotakniti se moram ob predstoječem vprašanju o našem gospodarskem osvobojenju vprašanja o konsumnih društvih. In nikakor v tem oziru ne maram navajati dokazov o brezpogojni škodljivosti teh društev. Kdo bi hotel trditi, da je blagi njih ustanovnik Šulce iz Deliča, hotel s konsumnimi društvi ljudstvo le oškodovati? Kdo bi ne uvidel, da delavci v mestih in industrijskih okrajih, ki dan na dan morajo svoja živila sproti kupovati, ravnajo v zmislu svoje gospodarske koristi, ako nabavljajo sveže meso, svež kruh in sveže sočivje skupno iz prvega vira, zlasti če jih državna uprava v tem slučaju oprošča običajnega obdačenja? Da, še več priznavam. Dasiravno naše kmečko ljudstvo nikakor ne živi, kakor delavci v gori navedenem slučaju, dan za dnevom sproti kupljenem mesu, kruhu in sočivju, ampak prideluje vse to doma, stegne ob skupnem nabavljanju slučajno nepogrešljivih živil potem konsumnih društev doseči, vkljub temu kak, četudi le neznaten dobiček: ako uživajo ta društva davčne olajšave, katerih pa ni deležen trgovec ali obrtnik, ki mora preživljati sebe in rodbino, ki se ima boriti s kreditnimi neprilikami in ki ima opraviti z nezanesljivimi in netočnimi in nestalnimi odjemalci; ako slednjič ta konsumna društva s svojim intelektom duševno vodijo v javnih službah poslujoči in torej itak že od države plačani dostojanstveniki, ki bi pa ta svoj prosti čas desetkrat koristneje uporabili, če bi ljudstvu oskrbovali s temeljito gospodarsko izobrazbo ter je navajali k samostojnim solidnim podjetjem. Takšen morebiten, dasiravno vsekakor neznaten gospodarski uspeh konsumnim društvom prav iz srca rad priznavam.

V upravi dijametralnem nasprotju z našimi narodnimi težnjami so pa konsumna društva, če hočemo svojemu narodu zagotoviti stalen gospodarski procvit in si v svrho gospodarske in narodne neodvisnosti vzgojiti zdrav meščanski sloj v naših odtujenih mestih. Prvič pobija konsumnih društev zaustavlja racijonalnejši razvoj našega kmetijstva, drugič je neizogibna smrtna sovražnica nastanku krepkega slovenskega meščanstva.

Da je prva izmed obeh trditev resnična, kaže nam že najprimitivnejše vsoljno-svetovno gospodarsko načelo — načelo o delitvi dela. Nikomur niti v spanju ne pride na misel, da bi priporočal združitev krojaštva in čevljarstva, ali pa, da naj je, kdor si bodi, h kratku kovač in mizar; saj vsakdo vidi, da bi takšni krojači-čevljarji ali kovači-mizarji ne mogli biti strokovnjaki, ampak šušmarji. Če o čevljarju velja pravilo, da ostani pri svojih kopitih, naj bo pa naš kmetovalec z ozirom na svojo gospodarsko korist poklican, da opravlja mučni in težavni posel nabavljalca in razpečevalca blaga za sebe in svoje sosede?

Na mnogo, mnogo krajih našega kmetovalca čevelj žuli, to je res, a glavni vzrok njegovih neuspehov ni predraga sol, predragi petrolej in predrago vino, katere predmete si kupuje pri „goljufivem" trgovcu in krčmarju. Kmetovalčeva nesreča je to, ker premalo pridela in ker ob kmetovanju ali ne zna ali pa vsled prometnih ovir morebiti ne more koristonosno izrabiti svojega gospodarskega kapitala in svoje delavske sile. In ako v tem bridkem položaju, katerega naš kmetovalec predobro občuti, pridejo propovedniki z naukom, da je v predragem blagu trgovcev vzrok slabih razmer, ne da bi mu povedali, da je njegovo lastno slabo in da našnji dobi neprimerno gospodarstvo še mnogo usodnejši vzrok nazadovanja, ali se to ne pravi, kmetovalca begati in v gospodarskem napredku zadrževati? In ako so v trgovstvu in obrtništvu neugodne razmere, ali je potem posledica ta, da treba trgovstvo in obrtništvo ali uničiti ali pa spojiti s kmetijstvom? Zdrav razum vendar že kaže, da treba slabe obrtnike in trgovce namestiti rajše s poštenimi in boljšimi? Ali naj brač neobhodno potrebnega konja, ker ga je enkrat poškodoval, zato kar ubije in sam vleče bremde? Ali je uničenje ozdravljenje?

Če je torej razvidno, da niti našemu kmetu konsumna društva gospodarsko ne koristijo znatno, ampak mu še v mnogih ozirih lahko vsaj posredno škodijo, tem jasnejše in razvidnejše je, da izvršitev našega narodnega programa glede nemčurskih mest in trgov naravnost onemogočujejo. Vsakdanja skušnja uči, da v mestih manjše velikosti ob naravnih razmerah lahko izhaja in se pošteno preživlja na stotine trgovskih, obrtniških in sploh podjetniških rodbin. A če proti tem, ker so „nesolidne" in „pijavke na narodnem telesu", pošljemo v boj konsumna društva, koliko takih društev more obstajati v ednem mestu, ako hočejo procvitati? Vsakdo mi pritrdi, da le edno edino! In stotine onih ljudi, katerim tako društvo krati vsakdanji kruh, kam naj gredo? Mar v vestfalske rudnike in premogovnike? „Pa mi ustanavljamo konsumna društva zlasti proti Nemcem, našim nasprotnikom!" odgovarja se nam. Toda ali ni verjetnejše, da bodo konsumna društva huje ovirala naši maloštevilne, šibke in še ne utrjene obrtnike in trgovce, katere si moramo v nemčurskih mestih vzgojiti, ako jih hočemo osvajati, nego utrjene, trgovsko izšolane in na kapitalu bogatejše tuje podjetnike?

„Baš iz odpora nemških trgovcev proti našim konsumnim društvom razvideti je, da smo na pravi poti," triumfovali so pred kratkim nekaterniki. Toda iz političnega stališča triumfovati smejo v tem slučaju Nemci in hvaliti Boga, da je nekatere slovenske politike udaril s tolko slepoto, da ne izvršujejo edino pravega gospodarskega programa, in še celo ovirajo okrepljenje slovenskega meščanskega življa v ponemčenih mestih.

Toda polemika v tem članku ni bila moj namen, ob sklepu teh vrstic torej le še sledeče:

Opustimo gospodarske eksperimente, ki sicer utegnejo prinesti trenuten neznaten dobiček, ako isti odgovarjajo neizogibni narodni potrebi, da v gospodarstvu harmonično napredujemo in da se gospodarski stalno osamosvojimo! Posvetimo rajši vse svoje sile utrjenju onih panog narodnega gospodarstva, katere so sedaj še tako šibke, katere pa moramo okrepiti, ako hočemo, da bode to, kar imamo do sedaj, tembolje uspevalo, in da se hkratu politično osvobodimo. Učimo narod in ga vzgajajmo za moderno gospodarsko tekmovanje, kajti če bode tako slaboten plavalec, kakršen je naš narod, plaval proti mogočnemu splošnemu toku, tedaj skoro gotovo utone. Živ zgled naj so nam slovanski Moravani, ki s tolikim uspehom in po tako točno določenem črtežu izvršujejo geslo: „Gospodarsko osvobojenje — narodno osvobojenje!“ Napišimo v svoja srca z neizrezljivimi črkami kot naš važen smoter: „Podjarmljena spodnještajarska mesta morajo postati in bodo postala slovenska!“

Politični pregled.

(**Državni položaj**.) Pretečeno sredo se je sešel zopet državni zbor. Čehi so začeli nadaljevati ostro obstrukcijo, kajti najmanjšega pogoja jim levičarske stranke niso ugodile. Čehi so odjenjavali do skrajnosti ter le zahtevali odpravo Kindingerjevih naredeb, češ, ako že niče sar ne pridobijo, pa se naj obnovi vsaj staro stališče. Niti tega Nemci ne dovolijo. Zato pa sedaj Čehom prav nihče ne zameri obstrukcije. Najbrže bo zboroval državni zbor samo nekaj dni, potem se preloži ter stopi v akcijo § 14.

(**Občinske volitve na Dunaju**) so sedaj v vseh razredih končane. Krščanski socijalci imajo vsega skupaj 133 mandatov, nemški liberalci 21 in socijalni demokratje dva. Ta dva mandata so dobili socijalni demokratje pri volitvi v splošnem četrtem razredu in so se tudi v ostalih razredih močno udeleževali volitev. Iz teh dveh mandatov in sploh iz volitve v četrtem razredu se vidi, da je mnogo nezadovoljnih z mestno vlado, katera je včasih jako ednostranska in bodo sedanji gospodarji morali paziti, da si ne nabero z ednostranskim postopanjem toliko sovražnikov kakor prejšnji — liberalci. Posebno bi bilo želeti bolj pravičnega postopanja napram Slovanom sploh.

(**Češki delegat dr. Pacak**) je pri zadnjem delegacijskem zasedanju dalj časa govoril o sedanjem položaju. Iz vsega govora posnemajo Nemci, da je cesar nad postopanjem Mladočehov nevoljen, posebno zaradi stališča, kakršno so zavzeli Čehi proti zunanjemu ministru. Dr. Pacak je cesarju razložil vzroke češkega političnega postopanja, h kateremu so prisiljeni in ga prosil, naj vladnega jezikovnega načrta ne da uveljaviti v § 14, ker bi to našlo med Čehi tak odpor, kakršnega še ni bilo, in Bog zna, kakih posledic bi bilo to za državo. Iz cesarjevih besed ni bilo nič razločnega in gotovega posneti.

(**Vojaška vest**.) Na kadetnih šolah v Pragi in Lvovu se otvorijo posebni pripravljalni tečaji za one učence, kateri sicer imajo zahtevano šolanje, a vzprejemnih izpitov ne napravijo, to je v prvi vrsti za one učence, kateri blažene nemščine še dovolj ne znajo. V Mariboru že imajo tak tečaj.

(**Avstrijsko-ogrska banka**) je prevzela po dogovoru z obema vladama poplačanje državnega dolga v zlatu, s čimur si bodo obe državni upravi veliko prihranile.

(**Ogrska zbornica**), ki se je zopet sešla dne 6. t. m. spustila se bo v pogajanje za kvotne predloge le tedaj, ako bo avstrijska zbornica mogla delovati in isti predmet obravnavati.

(**Bavarci in Prusi**) so si v zadnjem času hudo v nasprotju. Bavarski prestolonaslednik je v svojih javnih govorih že parkrat povedal, da Bavarci niso zadovoljni z osrednjo prusko vlado. Bavarski listi pišejo očitno proti nemškemu cesarju, ki vedno pravi „Meine Flotte“, — češ, da mornarica ni njegova, nego njihova, njegovi so k večjemu pruski vojaki. Kako daleč bo to nasprotje šlo in kako smer bo dalo to nemški vnanji politiki, o tem nas pouči bližnja bodočnost.

(**Perzijski šah**) pride letos 5. ali 6. septembra na Dunaj posetit našega cesarja.

(**Kineška vstaja**) ima pričakovati za državo najslabših posledic, ker so vstajniki pomorili že več ruskih podanikov. Rusija bo zahtevala se veda odškodnine, kakršne Kinezi ne bodo mogli dati, in tako bo prišlo zopet do velike vojske, ali pa do delitve Kine, pri kateri dobe najbrže Rusi največjo porcijo. Sicer je pa za to že skrajni čas, da se odporne in surove Kineze privadi malo poštenih manir.

(**Vojna v Afriki**.) V Johannesburgu plapolajo angleške zastave. Pobegli predsednik Krüger je baje v Middelburgu, kjer se nahaja sedaj sedež transvaalske vlade. Drugi zopet trde, da so ga Angleži ujeli. Vest, da je angleški general French zasedel Pretorijo, še vedno ni potrjena, pač pa je general Rundle zasedel Lindley, ter pri Senekalu bil hud boj z Buri. Zgubil je 37 ubitih in 115 ranjenih. Tudi pri Kraalfonteinu med Johannesburgom in Pretorijo se je bil boj. Buri še niso izrekli, kaj so sklenili za bodočnost.

Razne stvari.

(**Oblak se je utrgal**) v Bosni in je okolu mesta Zenica, katero šteje nad 24.000 prebivalcev in ima veliko obrt z usnjem in preprogami, napravil mnogo škode. Deset hiš je voda izpodnesla in razdrla, mnogo živalij je potonilo in več ljudij se je ponesrečilo. Razdrlo je tudi eden železniški most, tako, da je železniška zveza med Brodom in Sarajevo pretrgana.

(**Statistika umorov**.) Italijanski kriminalist Ferri je sestavil statistiko umorov, ki se dogajajo v poedinih evropskih državah ter je prišel do zaključka, da pride od teh umorov vsako leto na milijon prebivalcev: v Italiji 97, Španiji 77, Ogrski 75, Avstriji 24, Rumuniji 24, Portugalu 24, Švici 16 Franciji 17, Rusiji 15, Nemčiji 11, Irski 11, Holandski 6, Angleški 6, Škotski 5. „Hrvatsko Pravo“ piše: Iz tega se vidi, da je Italija, zemlja noža, na prvem mestu, kakor tudi, da se pripeti v južnih deželah, kjer je temperament ognjevitejši, več krvavih zločinov, nego v hladnih severnih zemljah. Ako kažejo ti zločini narodni značaj na edni, kažejo na drugi strani razvitek kulture, ter je pravi čudež, da kultura ni mogla vplivati na narodni značaj Italijanov. In vendar hočejo osvojiti Dalmacijo, Istro, Trst — bržčas z nožem?

(**Izseljevanje v Ameriko**.) Ameriška uradna statistika poroča, da se je prve tri mesece tekočega leta iz Avstro Ogrske v Ameriko izselilo 23611 oseb.* in sicer Hrvatov iz Hrvatske in Slavonije 2044, Mažarov 3513, Slovakov 7438, Nemcev 1208, Židov 3604, Rumunov 27, Rusinov 697, Italijanov 312, Srbov 17, Poljakov 4388, Čehov 240, iz Dalmacije, Bosne in Hercegovine 127. Minulo leto pa se je iz naše države izselilo v Ameriko 64.835 oseb, in sicer 39.859 moških in 24.676 ženskih. Po narodnosti je bilo največ Slovakov, dalje 4900 Mažarov, Nemcev 4314, Rusinov 1400, Hrvatov in Slovencev 8643. Najveć Slovencev in Hrvatov izvabi v Ameriko znana tvrdka Nodari v Vidmu v Italiji. Oblastva naj bi pazila na te agente.

(**Amerikanski veleobrt**) V združenih severoameriških državah so leta 1899 izkopali 258,539,650 ton premoga, to je za 38,564 983 ton več nego leta 1898. Pomnožitev znaša torej $17^1/_2$%. Vsled tega američanska veleobrtnija napreduje z ogromnimi koraki. Najbolj je napredovala železna obrt. Litega železa so producirali tam 1898. leta 11,733,1934 ton leta 1899 pa že 13,700.000 ton. Pri tem je tudi vrednost železa poskočila, tako, da so Združene severoameriške države od premoga in železa imele leta 1899 za 181 milj. dolarjev več dobička, nego prejšnje leto. Seveda prav gladko tudi v Ameriki vedno ne gre. Rudokopi v Arkansasu so štrajkali skoro edno leto, a vendar je produkcija tako narasla. Proti temu napredku smo mi berači.

(**Kuga**.) V Sidneju v Avstraliji razsaja kuga. Dosedaj je obolelo 264 oseb, od teh jih je že umrlo 94.

Družba sv. Cirila in Metoda. Znatnejši prispevki od 1. januarja do današnjega dne t. l. so družbi bili: Presv. knezoškof dr. A. B. Jeglič 400 K; moška podružnica Maribor 256 K; moška podružnica Kamnik 240 K; ženska podružnica Sežana 124 K; podružnica za brežiški okraj (Štajarsko) 337 K; A. & E. Skaberné od platna 200 K; „Šentpeterski samci“ na Krasu 200 K; hranilna in posojilna Ptuj 200 K; posojilna Maribor 200 K; ženska podružnica Trst 500 K; ženska podružnica Celje 346 K 22 v; Fr. Kollmann za svet. cilindre (100) in iz nabiralnika (10) 110 K; Iv. Perdan za užigalice 400 K; ženska podružnica v Ljubljani, šentpeterska 1755 K 36 v; Iv. Jebačin od kave 200 K (l. 1898. 600 K; l. 1899. 600 K); podružnica za Šmarje in Slatino (Štajarsko) 164 K; ženska podružnica za Ajdovščino 120 K; južnoštajarska hranilnica Celje 220 K 93 v; izvenakademična podružnica Gradec 100 K; hranilnica in posojilna v Idriji 100 K; „Naš tiskarne dar“ 100 K; ženska podružnica Vrhnika 110 K; uredništvo „Sl. Naroda“ 1699 K 64 v; Rimski romarji imenujoč pokroviteljem prevzv. knezoškofa dr. Antona Bonaventuro 235 K 50 v; ženska podružnica v Gorici 100 K, in Iv. Drufova v Gorici ob vošču 150 K. Slovenci, — podpirajte nam družbo, ki vam ščiti najsvetejše, kar imate: vero in rod!

Loterijske številke.

Dunaj 2 junija 1900:	53, 13, 43, 22, 65
Trst „ „ „	87, 88, 7, 78, 45.

Pozor!

Vse svoje cenjene privatne odjemalce piva, kateri imajo moje sode, steklenice in zaboje in jih še niso oddali, prosim, da jih oddado najbližnjemu oštirju, kateri mi jih bode izročil. Kdor bi ne hotel na ta poziv oddati moje lastnine, zagovarjati se bode imel radi krive prilastitve blaga.

(226) 3—3 Simon Kukec, pivovar.

Odločen delovodja
(Steiger)
(238) 3—1
dobi trajno službo v kamenolomu za tvornico cementa v Zidanem mostu ob Savi. Oženjeni prosilci, absolvirani rudarski učenci imajo prednost. Znanje slovenščine se želi.

Učenca, 14 let starega, krepkega, sprejme takoj Matija Kostainšek trgovec z mešanim blagom Dol pri Hrastniku pogoji pismeno.

Istotam se dobi 300 litrov pristnega hrušovca.

Strugar za železo
(Eisen-Dreher).
Predilnica in tkalnica na Slovenskem potrebuje za svojo delalnico izurjenega strugarja za železo (Dreher), kateri razume nekoliko ključarstva in male poprave lahko sam izgotovi. Oženjeni imajo prednost. Ponudbe na upravništvo „Domovine“ v Celju.

Dr. Feri Böhm
vpokojen polkovni zdravnik
vljudno naznanja, da ordinira od 1. junija t. l., kot distriktni zdravnik
v Mozirju.
(234) 3—2

Šolske zvezke
za ljudske šole ima v lastni zalogi trgovina
Dragotin Hribar-ja
Celje
Rotovška ulica štev. 2.

Josip Širca
v Žalcu.

Tovarniška zaloga najslavnejših in najboljših koles kakor:
„Puch", „Meteor", „Waffen", „Slavia",
potem drugih raznovrstnih, z novimi in najnovejšimi iznajdbami opremljenih garantiranih koles. Cena od 80 gld. naprej.
Lastna popravljalnica.
Zaloga posameznih kolesnih del in kolesarskih potrebščin.
* Točna in kulantna postrežba. *

Najnižje cene! *Najboljše blago!*

Najlepša in najprimernejša
birmska darila
kakor na primer
zlate, srebrne, tula-, jeklene in nikelnaste **žepne ure,** zlate in srebrne **verižice, uhane, zapestnice, prstane, srčke, verižice za okolo vratu ter druge priveske** itd.
priporoča
Rafael Salmič
urar in prodajalec zlatnine in srebrnine v Celju, „Narodni dom".
Istotam velika zaloga stenskih ur, budilk in ur z nihalom, kakor tudi vseh špecijalitet.
Velika izber optičnih predmetov kakor: očal, daljnogledov, večal, barometrov, toplometrov, gostomerov itd. itd.
Vsa popravila se izvršujejo dobro in ceno.
Postrežba točna in kulantna.

Kamnoseška obrt v Celju
I. Weber-jevih naslednikov
priporoča se za vsakovrstna stavbinska in spominska dela. Strogo natančna postrežba, najnižje cene.
Velika zaloga nagrobnih spomenikov iz mramorja in granita.
(132) 12—11

ČRNI KOS
eno leto star, poje „Naprej zastava slave" in več drugih pesmi, je na prodaj. — Kje, pove upravništvo tega lista. (229) 3—2

Prostovoljna prodaja.
Hiša s posestvom v trgu Šoštanju, ki obsega 4 sobe, hleve in klet; eden in pol orala vrta, njive in travnika. Lega tik železnice, sodišča in petrazredne šole.
Pripravna je za umirovljene.
Pojasnila daje iz prijaznosti gosp **Planinšek** v Šoštanju. (230) 3—2

Trgovina železa
„Merkur"
v Celju
posluje od dne 28. maja t. l.
na debelo in drobno.
V Celju, dne 31. maja 1900.
Peter Majdič.
(228) 3—2

COMPAGNIE GÉNÉRALE TRANSATLANTIQUE
proga francoska z brzimi poštnimi parobrodi via Inomost-Basel-Paris-Havre-New-York. — Vožna cena v III. razredu iz Baselna v New-York 84 gld. (štiriinosemdeset goldinarjev) s prosto hrano in stanovanjem od Baselna. Vsak četrtek se mora javiti v Baselnu v Švici, vsako soboto pa se odpotuje v jutro preko Hâvre v Ameriko.
Ta črta je najbolj pripravna za Slovence, (Kranjce, Štajerce, Hrvate); na parnikih najboljša hrana in postrežba; potniki III. razreda dobé 2 krat na dan vino prosto.
Rommel & Comp. Basel, (Švica)
V Ameriki smo v zvezi z listom „Glas Naroda (Franc Sakser) 109 Greenwich-Street New Jork. (198) 10-4

80% jesihov cvet!
Ako hočete dober jesih sami narediti, pomešajte 1 liter mojega 80% jesihovega cveta s 30—40 litrov studenčne vode, in izvrsten jesih je gotov.
1 liter 80% jesihovega cveta velja 2 K.
Izvrstno laško namizno olje, od katerega imam veliko zalogo, prodajam liter po 40, 48, 60, 64 in 80 krajcarjev.
(213) 6-5 **R. BRAČKO**
v novi poštni hiši v PTUJU.

Vožne karte in tovorni listi v
AMERIKO.
Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie in Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo
Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade.
Pojasnila daje Red Star Linie. Dunaj IV. Wiedergürtel 20 ali pa
Julij Pepper, Bahnstr. 8, Innsbruck.

Zacherlin
Ne v zavitkih
jedino pristen v steklenici!
To je v resnici neprekosljiva, radikalna pomoč proti vsakateri mrčesni nadlogi.

Celje: Traun in Stiger; „ Franz Polnik; „ Alois Walland; „ Viktor Wagg; „ Milan Hočevar; „ Ferdinand Polič; „ Josip Matič; „ Anton Fujan; „ Friderik Jakowitsch; „ Fr. Kirchbaer; „ Karol Geis, lekarna; „ Franz Zangger; „ Anton Kolmer; „ M. Banetter lekarna; „ Josef Stiftar; „ Anton Topolak; „ A. Wretschko.
Dolenja: Jos. Skrbišč.
Braslovče: Ant. Plaskan; „ Josip Faser.
Kozjak: Fr. Kapesk.
Hrastnik: Alojzija Baumbarten; „ Kmetovalna zadruga; „ Josip Wrank.
Gornjiglasnik: I. Ilovšek.
Ljubno: Fr. S. Pavk; „ Jozef Filipič.
Savinja: A. Fabiani; „ S. F. Schalk; „ Ludovik Ipavic; „ Zwakhal & Comp.
Velenjak: Fr. Jutl.
Žibika: Jozef Zabukovec.
Vitanje: Ivan Novak.
Vojnik: Anton Jaklič.
Vojnik: Karl Tischler.
Žalec: Adolf Glikobach.
St. Lovrenc: Ilja Turin.
Trg Lembarg: Franc Zapušek.
St. Jurij ob Tab.: Fr. Plaskan.
Laško: Andrej Kobacher; „ Karl Hermann; „ Kmetijska družba.
Pišina: Lad. Schaucherka; „ F. Wambrechtsamer.
Center grad: Jakob Bolc.
Poljčane: Fert. Jeseršek; „ A. F. Kranzbeller; „ Anton Schwab; „ Karol Sima.
Varčje: Leopold Vasič.
Pristava: Marija Suppanz; „ Ant. Sapotnik.
Sredna: Franz Malheis; „ Franz Verlič.
St. Pavl: Norbert Zanier.
St. Jurij: Franz Kartin; „ J. F. Schaucherka.
Šmarje: Josip Wagner; „ Jozef Lischanigg.
Tržič: Kmetovalna družba; „ J. M. Kremser; „ Franz Polšak; „ Rob. Stauwitz.

Južno-štajerska hranilnica

v Celju

v „Narodnem domu“

za katero jamčijo okraji: Sevnica, Gornjigrad, Šoštanj, Vransko in Šmarje pri Jelšah za popolno varnost vlog in za njihovo po pravilih določeno obrestovanje do **neomejene visokosti**, obrestuje hranilne vloge po **4%** in pripisuje obresti poluletno h kapitalu, ter plačuje rentni davek hranilnica sama in ga ne odteguje vlagateljem, tako, da dobé isti popolnoma nad **4%** obresti letno.

Izposojuje na zemljiško varnost po 5%.

Hranilnica posluje s strankami vsak torek in petek dopoldne.

Priporoča se ta zavod staršem, varuhom in kuratorjem, da tam vlagajo denarje svojih varovancev in oskrbovancev in taisto zahtevajo pri varstvenih sodiščih.

Lastnina in tisk D. Hribar-,a v Celju. Odgovoren za tisk Ivan Spindler. Odgovorni urednik in izdajatelj Ante Beg.